

Дурні баби

Василь Стефаник

Як то сталося, що жінки на ринку зробили недозволені збори, того ніхто добре не знає. Почалося від того, що стецівська жінка приїхала люта з Коломиї— від сина, що сидить в криміналі.

— Мало-м під мурами не замерзла, не пускають — та й решта. Ходжу по морозі, душа в мені стигне, коби-м хоть з-поза ґратів уздріла його...

Жінок коло неї вже більше.

— Питаєте, за що сидить. А лихе його знає — за газети. Уздрів через вікно жандаря та запхав мені в пазуху якісь папері. А жандар обшукав його до голого тіла, перевернув хату догори ногами та й сів. Надумав, надумав та й каже мому чоловікові: "Ідіть за цев жидівков через дорогу, най зараз прийде". Прийшла жидівка, а жандар каже: "Обшукай цю жінку, чи нема коло неї яких паперів". І рихтіг, витягла з пазухи ті папері, що мені син дав. Жандар урадувався, поперебирав ті папері та й каже хлопцеві: "Ходіть зі мною на постерунок". Та й як пішов, то й до сьогодні. Питала я, питала, розвідувала, аж чую, а він у криміналі в Коломиї...

Жінок щораз більше.

— А хоть би-м і замерзла, то їду до него, то в мене наймиліша дитина, може, він голоден, може, його нендза їсть, може, за ґратами замерзає. Старий кричить, на кого решта дітей маються лишити. А я кажу йому: "Як не хочеш завезти ід колії, то я, бігме, на колінах піду". Вздів що нема зо мнов що робити, заперг коні та й повіз. Сіла я в ту колію, пудить, гадаю, зараз буду його видіти...

Жінок уже зібралася велика громада, вже й чоловіки позаду з батогами поставали, і поліцай вже підслухує.

— Та нім я найшла той кримінал, заки я там ся добила, то най вас бог боронить. Але трафився якийсь добрий панок та й каже до мене: "Чо ти жінко, під цим муром замерзаєш?" А я плачу. Розповіла я йому, що так і так, і він завів мене всередину до криміналу. Стягнули з мене протокул, як я си називаю, як він си називає, відки...

Жандарм пробував розгонити, але з бабами то так легко не йде.

— Там виділа сина, відай, ним так, відколи він, не тішилася. І не журіться, мамо, і веселий він, і каже: "Тут нас сидить таких багато, нічо нам не буде, як який рік-два дістану, то ми молоді та й відсидимо". Отак він мене розважає. Дивлюся на ті мури, на малі вікна з ґратами та й кажу йому: "А де ж ти тут, сину, годен два роки вітримати?" Отак я з ним минуточку побула — та й гай, бабо, забирайся. Але мені і це добре...

Тут уже зробилася баталія, жандармів щораз більше, жінки не хочять розходитися, крик. Якась карлівська жінка кричить:

— Ви хочете всі наші діти, що в школах вчуться, зогноїти по криміналах, аби потім мужиків запрячи в ярем...

— Ви наші діти порозгонили по всім світі, мій утік на Україну, та й не знаю, ци жие

він, ци пропав.

— А мій гине десь у чехах.

— А мій у німця, аби вам так легко конати, як мені оплакувати мою дитину!

Жандармів щораз більше, крик росте. Чоловіки вже пробують успокоювати жандармів, що це дурні баби, що вони не знають припису.

— То най лиш ті дві жінці виступлять, ми з ними зробимо протокул, а ці решта най розходяться.

— Ех, ми знаємо ці протоку ли. Беріть нас усіх.

Чи довго довго, чи коротко правдалися жінки з жандармами, але за яку годину рушив похід жінок під магістрат, а по боках жандарми. Мороз скрипів і скреготів під ногами, а ззаду йшли чоловіки з батогами.

Та кожна з них у червоній платині. Де вони годні пізнати, та й який дідько з тільки бабами годен собі дати раду...

І це була правда. До самого вечора жінки мерзли на магістратськiм подвір'ю, перемінювали на собі хустки, аби їх не пізнати, і не мож було їх вигнати. Треба було аж просьби, щоби їх звідти позбутися.

А як розсипалися вулицями, то реготалися, як з весілля йдучи. Звичайно, дурні баби...